

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-

Nr. _____

I _____

Nr. _____

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Pakartotinai teikiame Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektą (toliau – NPPD įstatymo projektas) (TAP Nr. 20-1716(6) (TAIS Nr. 20-5016(8), Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9³, 9⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projektą (toliau – MPĮNVD įstatymo projektas) (TAP Nr. 20-1717(6) (TAIS Nr. 20-5015(8), Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Atsiskaitymo įstatymo projektas) (TAP Nr. 20-1718(6) (TAIS Nr. 20-5012(8), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – ANK įstatymo projektas) (TAP Nr. 20-1719(6) (TAIS Nr. 20-5010(8) (toliau kartu – įstatymų projektai) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo, kuriuo šie įstatymų projektai siūlomi teikti Lietuvos Respublikos Seimui, projektą (TAP Nr. 20-1715(6) (TAIS Nr. 20-5007(8) (toliau kartu – teisės aktų projektai), patikslintus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021-02-02 išvadoje Nr. NV-229, 2021-02-11 išvadoje Nr. NV-296 ir 2021-03-18 išvadoje Nr. NV-490 pateiktas pastabas ir siūlymus, bei atsižvelgiant į Vyriausybės pasitarimo, įvykusio 2021-02-24 (protokolo Nr. 13, 1 kl.), pavedimą Žemės ūkio ministerijai.

Pažymėtina, kad tiek Lietuvoje, tiek ir kitose ES valstybėse narėse, gana dažnai pasireiškia derybinės galios disbalansas (pusiausvyros nebuvimas) tarp žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ir šių produktų pirkėjų. Toks derybinės galios disbalansas nulemia nesąžiningos prekybos praktikos pasireiškimą, kai didesni ir daugiau derybinių galių turintys žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjai siekia nusistatyti sau naudingas sąlygas pirkimo–pardavimo sutartyse (prieš jas sudarant, jų sudarymo metu arba jas sudarius). Tokia praktika prieštarauja sąžiningos praktikos versle principams ir gali pasireikšti vienašališku vieno prekybos partnerio nepagrįstos ekonominės rizikos perkėlimu arba neproporcingų teisių ar pareigų primetimu kitam partneriui.

Siekdami sumažinti tokios nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje atvejų skaičių ir nustatyti tiekėjų apsaugos nuo nesąžiningos prekybos praktikos minimalųjį standartą, Europos Parlamentas ir Taryba 2019 m. balandžio 17 d. priėmė direktyvą (ES) 2019/633/ES dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje (toliau – Direktyva 2019/633/ES).

NPPD įstatymo projekto tikslas – perkelti į nacionalinę teisę Direktyvos 2019/633/ES nuostatas ir jas tinkamai taikant apsaugoti žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjus nuo šių produktų

pirkėjų, taikančių ar siekiančių taikyti tiekėjų atžvilgiu draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus.

MPĮNVD įstatymo projekto tikslai:

- 1) papildyti draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų sąrašą;
- 2) pakeisti tiekėjų pardavimo pajamų ribą;
- 3) papildyti įstatymo priežiūros teisinį reguliavimą, suteikiant įstatymo priežiūrą atliekančiai institucijai aiškius įgaliojimus;
- 4) nustatyti pažeidėjams veiksmingą sankcijų skyrimo mechanizmą siekiant, kad MPĮNVD įstatymo projektas atitiktų Direktyvos 2019/633/ES nuostatas.

Atsiskaitymo įstatymo projekto tikslai:

- 1) suderinti keičiamo Atsiskaitymo įstatymo nuostatas su NPPD įstatymo projekto nuostatomis, kad būtų išsaugoti šiuo metu galiojantys trumpesni atsiskaitymo už tam tikrą parduotą žemės ūkio produkciją (pvz., už ūkinius gyvūnus, daržoves, vaisius ir kt.) terminai;
- 2) Atsiskaitymo įstatyme įtvirtinti nuostatas, kad NPPD įstatymo ir MPĮNVD įstatymo priežiūros institucijos, kaip ir žemės ūkio ministerija, galėtų kas ketvirtį gauti iš Valstybinės mokesčių inspekcijos informaciją apie atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją būklę, kurią tinkamai panaudotų, kai žemės ūkio produkcijos pardavėjai dėl jų atžvilgiu taikomos nesąžiningos prekybos praktikos, susijusios su nustatytų atsiskaitymo (mokėjimo) už iš jų pirktą žemės ūkio produkciją terminų pažeidimais, kreipsis į NPPD įstatymo ir MPĮNVD įstatymo priežiūros institucijas dėl šio pobūdžio pažeidimų tyrimų;
- 3) atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu galiojantis Atsiskaitymo įstatymas aiškiai nereglamentuoja, jog atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją terminų būtina laikytis ir tais atvejais, kai yra pasirenkamas netiesioginis atsiskaitymo būdas – faktoringas, Atsiskaitymo įstatymo projekte nustatyti, kad žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyse ar susitarimuose, susijusiuose su bet kokios formos finansavimo paslaugų, įskaitant faktoringą, teikimu ūkio subjektams, negali būti sąlygų, leidžiančių nesilaikyti Atsiskaitymo įstatyme nustatytų atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją terminų ar jų viršyti.

ANK įstatymo projekto tikslas – pripažinti netekusiu galios ANK 179 straipsnį, kuriame šiuo metu yra numatyta administracinė atsakomybė juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims už atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją tvarkos pažeidimus, priklausomai nuo susidariusios pradelstos skolos tiekėjui dydžio. Taip pat pakeisti ANK 178 staripsnio 1 dalį, ją papildant patikslintomis ANK 179 straipsnio 4 dalies nuostatomis, bei atlikti nežymius 589 straipsnio 23, 66 ir 82 punktų techninius pakeitimus, suderinant Žemės ūkio ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir savivaldybių administracijų įgaliojimus su Atsiskaitymo įstatymo ir ANK įstatymo projektų nuostatomis.

Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, šiuo metu reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai bei siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos yra išdėstytos įstatymų projektų bendrame aiškinamajame rašte.

Pateikiame apibendrintą informaciją apie įstatymų projektuose sprendžiamas problemas, siūlomas problemų sprendimo priemones ir jų įgyvendinimo kaštus bei naudą visuomenei:

I. Sprendžiamos problemos	<p>Siekiama uždrausti tam tikrą nesąžiningos prekybos žemės ūkio ir maisto produktais praktiką ir (ar) įpareigoti pirkimo–pardavimo sutarties šalis iš anksto aiškiai ir nedviprasmiškai susitarti dėl sudaromos sutarties sąlygų.</p> <p>Problemų kyla dėl derybinės galios asimetrijos. Smulkūs tiekėjai dažnai yra nepajėgūs susitarti dėl lygiaverčių prekybos sutarties sąlygų su stambesniais ar stambiais pirkėjais.</p> <p>Nesąžiningos prekybos žemės ūkio ir maisto produktais praktikos mastas ir dėl šios praktikos patiriami tiekėjų nuostoliai tiksliai nėra žinomi, o tai sietina su „baimės veiksmiu“ (tiekėjų nenoru viešinti</p>
---------------------------	--

	<p>patiriamų nuostolių dėl galimų nepageidaujamų veiksmų ar sankcijų iš pirkėjo pusės). Pažymėtina, kad derybinės galios asimetrijos problemos mastas yra didelis, ji ypač akivaizdi mažmeninės prekybos sektoriuje.</p>
<p>II. Siūlomos priemonės</p>	<p>Siūloma į teikiamus NPPD įstatymo ir MPĮNVD įstatymo projektus perkelti Direktyvos 2019/633/ES nuostatas, papildant šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, bei paskirti šių įstatymų vykdymui užtikrinti dvi priežiūros institucijas: Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą (toliau – Konkurencijos taryba) – dėl MPĮNVD įstatymo priežiūros, ir viešąją įstaigą Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūrą (toliau – Agentūra) – dėl NPPD įstatymo priežiūros. Šios institucijos turi reikiamos kompetencijos ir patirties rinkų priežiūros srityje, todėl, tikėtina, veiksmingai užtikrins naujojo teisinio reguliavimo įgyvendinimą.</p> <p>Taip pat siūloma Atsiskaitymo įstatymo projekto nuostatas suderinti su NPPD įstatymo projekto nuostatomis, o ANK įstatymo projekto nuostatas – su Atsiskaitymo įstatymo nuostatomis. Taip pat pakeisti ANK 178 straipsnio 1 dalį, ją papildant patikslintomis ANK 179 straipsnio 4 dalies nuostatomis bei atlikti nežymius 589 straipsnio 23, 66 ir 82 punktų techninius pakeitimus, suderinant Žemės ūkio ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir savivaldybių administracijų įgaliojimus su Atsiskaitymo įstatymo ir ANK įstatymo projektų nuostatomis.</p>
<p>III. Priemonių kaštai</p>	<p>Direktyvos 2019/633/ES 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta ES valstybių narių pareiga užtikrinti, kad nacionalinių teisės aktų, kuriais perkeliama minėtoji direktyva, paskirtosios priežiūros institucijos būtų aprūpintos reikiamais ištekliais, kurie yra būtini jų pareigoms atlikti. Neskyrus papildomų lėšų, minėtos institucijos negalės įgyvendinti joms įstatymais pavestų naujų funkcijų.</p> <p>Valstybės biudžeto lėšos bus reikalingos priežiūros institucijų veiklai, susijusiai su priimtų įstatymų projektų nuostatų įgyvendinimu, užtikrinti.</p> <p>NPPD įstatymui įgyvendinti Agentūrai (įsteigiant 20 etatų) biudžete yra numatyti šio dydžio asignavimai: 2021 m. – 214 tūkst. Eur, 2022 m. – 616 tūkst. Eur; 2023 m. – 566 tūkst. Eur. Agentūrai lėšos, reikalingos 2021 metams, suplanuotos ne visiems metams, o tik dviem mėnesiams, kadangi NPPD įstatymo įsigaliojimas numatomas 2021 m. lapkričio 1 d.</p> <p>Konkurencijos taryba, atsižvelgdama į tai, kad jau yra iš anksčiau sukūrusi materialinę-techninę bazę ir turi iš esmės sukomplektavusi žmogiškuosius išteklius, kurie būtų naudojami ne tik dabartinėms, bet ir būsimoms naujoms (panašioms) funkcijoms vykdyti, įvertino, kad vienkartinės sąnaudos sudarys 6 tūkst. eurų, o metinės veiklos palaikymo sąnaudos – per 34 tūkst. eurų.</p> <p>Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (kaip vertinimo institucija) pagal Agentūros, Konkurencijos tarybos, žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ir šių produktų pirkėjų prašymus, vadovaudamasi Žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašo nuostatomis, konsultuos žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų klausimais, dėl šių produktų rengs ir teiks minėtiems subjektams</p>

	<p>rekomendacinio pobūdžio išvadas. Metinis lėšų poreikis NPPD įstatymo projektu priskiriamoms vertinimo institucijos funkcijoms vykdyti sudarys 59,7 tūkst. Eur.</p> <p>Su Finansų ministerija yra suderinta, kad Konkurencijos tarybos ir Agentūros veikla, susijusi su priimtų MPĮNVD įstatymo ir NPPD įstatymo nuostatų įgyvendinimu, bus finansuojama iš šioms institucijoms atitinkamais metais patvirtintų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) naujos NPPD įstatymu priskiriamos vertinimo institucijos funkcijos 2021 m. bus finansuojamos iš šiai institucijai patvirtintų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų. Tačiau 2022 m. ir vėlesniems metams kasmet papildomai VMVT dar reikės skirti po 60 tūkst. Eur. Klausimai dėl papildomo finansavimo 2022 m. ir tolesnių metų finansavimo turės būti aptarti būsimų biudžeto derybų metu.</p> <p>Pažymėtina, kad prognozuoti būsimų piniginių baudų sumą, pateksiančių į valstybės biudžetą, kol kas yra sudėtinga, tačiau jomis nebus siekiama didinti valstybės biudžeto pajamų, o bus siekiama sudrausminti potencialius pažeidėjus ir užtikrinti, kad nebūtų pažeidinėjami nacionaliniai teisės aktai, kuriais bus perkelta ši Direktyva 2019/633/ES. Kaip pavyzdys galėtų būti Konkurencijos tarybos 2019 m. paskirtų baudų suma, kuri sudarė 123 600 Eur.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus įstatymų projektus, numatomas teigiamas poveikis verslo sąlygoms ir jo plėtrai, kuri sudarytų galimybes kurti naujas darbo vietas. Uždraudus NPPD įstatymo projekte ir MPNVD įstatymo projekte įvardytas nesąžiningos prekybos žemės ūkio ir maisto produktais praktikas bei įpareigojus tiekėjus ir pirkėjus dėl tam tikros prekybos praktikos iš anksto aiškiai ir nedviprasmiškai susitarti, padidės sutartinių santykių skaidrumas ir lygių galimybių konkuruoti verslo aplinkoje užtikrinimo laipsnis. Tiekėjai, būdami tikri, kad jiems nebus primestos neproporcingai didelės sąnaudos arba ne dėl jų kaltės patiriami nuostoliai, galės patikimiau prognozuoti piniginius srautus ir planuoti investicijas. Šios aplinkybės sudarys prielaidas tiekėjų verslo sąlygų pagerėjimui bei verslo plėtrai.</p> <p>Nesąžiningos prekybos praktikos reglamentavimas ES mastu turės teigiamą poveikį ne tik žemės ūkio produktų gamybos, perdirbimo įmonėms, bet ir mažmeninės bei didmeninės prekybos įmonėms, nes visoms ES valstybėms narėms bus sudarytos vienodos ar labai panašios žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo–pirkimo sąlygos. Tai neabejotinai turės teigiamą poveikį Lietuvos tiekėjų konkurencingumo didėjimui.</p>

Įstatymų projektams įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų, kurių poreikis nurodytas šios lentelės III skyriuje „Priemonių kaštai“.

NPPD įstatymo projektu ir MPĮNVD įstatymo projektu yra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, yra atliktas šių įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (pridedama).

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Dėl NPPD įstatymo projekto, MPĮNVD įstatymo projekto, Atsiskaitymo įstatymo projekto ir ANK įstatymo projekto yra parengtos antikorpucinio vertinimo pažymos (pridedama).

Dėl NPPD įstatymo projekto ir MPINVD įstatymo projekto yra parengtos administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitos (pridedama).

Pakartotinai patikslinti įstatymų projektai bus skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Teisės aktų projektų registravimo posistemyje.

Įstatymų projektai ir jų lydimieji dokumentai buvo du kartus paskelbti (laikotarpiais nuo 2020-04-07 iki 2020-04-24 ir nuo 2020-07-28 iki 2020-08-14) Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje derinti su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Valstybine mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, viešąja įstaiga Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra, Lietuvos prekybos įmonių asociacija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmais, Lietuvos žemės ūkio taryba (Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija ir Lietuvos pieno gamintojų asociacija), Lietuvos daržovių augintojų asociacija, Lietuvos šiltnamių asociacija, Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacija, Lietuvos paukštininkystės asociacija, Lietuvos grūdų perdirbėjų asociacija, Lietuvos pieno asociacija „Pieno centras“, asociacija „Lietuvos maisto pramonė“ ir Lietuvos pramonininkų konfederacija. Taip pat įstatymų projektai buvo derinti su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija.

Po derinimų su institucijomis ir asocijuotomis struktūromis buvo gauta pastabų ir siūlymų iš Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos, viešosios įstaigos Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos, Lietuvos pieno gamintojų asociacijos, Lietuvos prekybos įmonių asociacijos, Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos ir UAB „Sanitex“.

Atsakydami į Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės 2020-10-20 išvadoje Nr. NV 2846 pateiktą pastabą dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų (toliau – Rūmai) 2020 m. liepos 13 d. rašte Nr. 1.03-0533/1 „Dėl teisės akto projekto“ pateiktų pastabų, kuriomis Rūmai išreiškė pritarimą Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos 2020 m. balandžio 23 d. rašte Nr. 25 pateiktoms pastaboms ir siūlymams dėl Atsiskaitymo įstatymo projekto papildymo, paaiškiname, kad Žemės ūkio ministerijos specialistų argumentai dėl atsižvelgimo iš dalies į Rūmų pateiktas pastabas yra išdėstyti įstatymų projektu, kurie 2020-07-28 buvo paskelbti Teisės aktų informacinėje sistemoje (reg. Nr. 20-5007(2)), derinimo pažymoje (žr. 27–28 psl.).

Atsižvelgta į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos, viešosios įstaigos Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros, Lietuvos pramonininkų konfederacijos pateiktas pastabas ir siūlymus. Taip pat atsižvelgta į dalį Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos prekybos įmonių ir kitų asociacijų pateiktų pastabų.

Argumentai dėl pastabų, į kurias dėl objektyvių priežasčių liko neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, yra nurodyti įstatymų projektų derinimo pažymoje (pridedama).

Tarpinstitucinės darbo grupės nuotoliniu būdu („MS Teams“ aplinkoje) suorganizuoti posėdžiai su institucijų ir žemės ūkio, maisto ūkio bei verslo asocijuotų struktūrų atstovais dėl įstatymų projektams pateiktų pastabų ir siūlymų bei argumentų aptarimo:

2020 m. liepos 1 d. buvo suorganizuotas tarpinstitucinės darbo grupės ir suinteresuotų asociacijų, pateikusių pastabas ir siūlymus, atstovų susitikimas, siekiant labiau įsigilinti į asociacijų pateiktus argumentus. Pasiūlyta tarpinstitucinei darbo grupei pakartotinai surengti pasitarimą su Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos atstovais dėl jų pateiktų pastabų.

Siekiant įvertinti Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos pasiūlymą įtraukti į Atsiskaitymo įstatymo projektą naują draudimą dėl žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo terminų, 2020 m. liepos 3 d. buvo suorganizuotas tarpinstitucinės darbo grupės, Lietuvos prekybos įmonių asociacijos

ir Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos atstovų pasitarimas. Jame nuspręsta tirti galimos problemos pobūdį ir mastą. Šiuo tikslu 2020 m. rugpjūčio 18 d. E. pilietis sistemoje paskelbta vieša anoniminė žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų apklausa.

Siekiant įvykdyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, suinteresuotų ministerijų ir Lietuvos prekybos įmonių asociacijos atstovų pasitarimo, įvykusio 2020 m. rugsėjo 2 d., protokolo (Nr. LV-406) 2 punktą, 2020 m. rugsėjo 15 d. buvo suorganizuotas tarpinstitucinės darbo grupės posėdis su Lietuvos prekybos įmonių asociacijos atstovais dėl likusių diskusinių klausimų, susijusių su parengtais įstatymų projektais, aptarimo: dėl sąvokos „greitai gendantys žemės ūkio ir maisto produktai“ apibrėžties pagrindimo ir žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašo projekto tikslingumo; dėl MPINVD ir NPPD įstatymuose numatytų taikyti pažeidėjams sankcijų sistemų suvienodinimo ir maksimalių baudų dydžių nustatymo bei dėl pajamų, gautų iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo, išskyrimo iš visų gautų pajamų. Taip pat tą pačią dieną (2020-09-15) buvo suorganizuotas kitas tarpinstitucinės darbo grupės posėdis dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos pagal kompetenciją parengtų įstatymų projektų derinimo pažymų, kuriose yra pateikti argumentai dėl institucijų ir asocijuotų struktūrų pateiktų pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, aptarimo. Šiame posėdyje buvo vieningai pritarta parengtus įstatymų projektus, jų derinimo pažymas ir kitus lydimočius dokumentus teikti Vyriausybei.

2020 m. rugsėjo 22 d. buvo suorganizuotas tarpinstitucinės darbo grupės narių, atstovaujančių Žemės ūkio ministerijai, posėdis su Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) vadovais ir specialistais dėl VMVT pateiktų pastabų, susijusių su NPPD įstatymo projekto 8 straipsnyje numatytų VMVT, kaip vertinimo institucijos, kompetencijų ir parengtų argumentų, nurodytų derinimo pažymoje, aptarimo. Taip pat tą pačią dieną (2020-09-22) buvo suorganizuotas kitas Žemės ūkio ministerijos atstovų posėdis su Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos vadovais dėl šios asociacijos pateiktų pastabų NPPD įstatymo projektui ir parengtų argumentų, nurodytų derinimo pažymoje, aptarimo.

2020 m. rugsėjo 24 d. buvo suorganizuotas tarpinstitucinės darbo grupės narių, atstovaujančių Žemės ūkio ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, posėdis su Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos vadovu dėl šios asociacijos pateiktų pastabų ir parengtų argumentų, nurodytų derinimo pažymoje, aptarimo.

Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020-10-19 išvadoje Nr. NV 2845 pateiktą siūlymą – NPPD įstatymo projekto nuostatas (dėl baudų apskaičiavimui pajamų bazės nustatymo) papildomai suderinti su Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba, 2020-10-22 nuotoliniu būdu buvo suorganizuotas Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos (toliau – LSVV taryba) valdybos posėdis, kuriame svarstymui buvo pristatytas klausimas dėl sankcijos nustatymo kriterijaus: ar pradinį baudos dydį skaičiuoti nuo visų pardavimo pajamų per praėjusius finansinius metus, ar tik nuo metinių pajamų, gautų iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo. Šiame posėdyje LSVV tarybos valdyba, vadovaudamasi Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 9 straipsnio nuostatomis bei siekdama nesukelti smulkiam ir vidutiniam verslui neproporcingo dydžio administracinės naštos, nutarė pritarti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Žemės ūkio ministerijos atstovų siūlymui, kad pažeidėjams sankcijos už nesąžiningos prekybos praktikos draudžiamus veiksmus būtų nustatomos tik nuo visų pardavimo pajamų per praėjusius finansinius metus. Tačiau Lietuvos prekybos įmonių asociacijos prašymu LSVV tarybos valdyba 2020 m. lapkričio 5 d. nuotoliniu būdu surengė papildomą posėdį, kuriame priėmė jau kitokį nutarimą: baudas už Direktyvos (ES) 2019/633 pažeidimus skaičiuoti ne nuo visų pardavimo pajamų per praėjusius finansinius metus, o tik nuo pajamų, gautų iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo. Pažymėtina, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Konkurencijos taryba ir viešoji įstaiga Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra pritaria 2020-10-22 LSVV tarybos valdybos nutarimui, tačiau nepritaria 2020-11-05 LSVV tarybos valdybos nutarimui.

Siekiant įvykdyti Vyriausybės kanceliarijos 2020 m. spalio 20 d. rašte Nr. S-4360 „Dėl rašto persiuntimo“, adresuotame Ekonomikos ir inovacijų ministerijai (kopija – Žemės ūkio ministerijai), pateiktą prašymą – minėtoms ministerijoms „kartu įvertinti Lietuvos prekybos įmonių asociacijos 2020 m. spalio 7 d. rašte Nr. 7-71 „Dėl įstatymų projektų, kuriais perkeliama Direktyva

2019/633/ES“ pateiktas pastabas derinant teisės aktų projektus. Jeigu liktų nuostatų, dėl kurių nesusitarta, prašoma papildyti (patikslinti) prie projektų pridedamą derinimo pažymą.“, 2020 m. lapkričio 19 d. nuotoliniu būdu buvo suorganizuotas tarpinstitucinės darbo grupės narių pasitarimas su Lietuvos prekybos įmonių asociacijos atstovais dėl šios asociacijos 2020-10-07 rašte pakartotinai pateiktų pastabų įvertinimo. Atsižvelgdama į tai, kad šiame pasitarime taip ir nepavyko pasiekti kompromisinio susitarimo su Lietuvos prekybos įmonių asociacija, tarpinstitucinė darbo grupė kitame tos pačios dienos pasitarime nutarė teikti Vyriausybės kanceliarijai MPĮNVD įstatymo, NPPD įstatymo ir Atsiskaitymo įstatymo projektus, patikslintus pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020-10-19 išvadoje Nr. NV 2845 ir Ekonomikos politikos grupės 2020-10-20 išvadoje Nr. NV 2846 pateiktas pastabas ir siūlymus, neatsižvelgdama į Lietuvos prekybos įmonių asociacijos 2020-10-07 rašte pakartotinai pateiktas to paties pobūdžio pastabas, dėl kurių neatsižvelgimo ar atsižvelgimo iš dalies Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Žemės ūkio ministerija argumentus, pateikė Vyriausybės kanceliarijai įstatymų projektų derinimo pažymoje.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos iniciatyva 2021 m. sausio 14 d. nuotoliniu būdu buvo suorganizuotas pasitarimas su suinteresuotų institucijų ir asocijuotų struktūrų atstovais dėl pateiktų pastabų, į kurias įstatymų projektų rengėjai dėl objektyvių priežasčių neatsižvelgė ar atsižvelgė tik iš dalies, aptarimo. Žemės ūkio ministerijos bei Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovai, siekdami atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021-01-11 antrinėje išvadoje ir į minėto pasitarimo metu pateiktas pastabas ir siūlymus bei tinkamai įvertinti Lietuvos prekybos įmonių asociacijos (LPĮA) 2021-01-18 rašte Nr. 7-06 pateiktus naujus kompromisinius siūlymus dėl MPĮNVDĮ ir NPPDĮ projektų patikslinimo, 2021-01-19 Tarpinstituciniame pasitarime (TAP) paprašė dviem savaitėms nukelti šių įstatymų projektų svarstymą.

Žemės ūkio ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija, siekdamos atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021-01-11 antrinėje išvadoje Nr. NV-50 ir 2021-02-02 tretinėje išvadoje Nr. NV-229 pateiktas pastabas bei į Lietuvos prekybos įmonių asociacijos pateiktus kompromisinius siūlymus dėl įstatymų projektų tobulinimo, nusprendė MPĮNVD įstatymo ir NPPD įstatymo projektuose suvienodinti pradinis baudų dydžius (nustatant po **0,05 proc.**), bei juose sumažinti maksimalius baudų dydžius iki **0,7 proc.** (vietoj anksčiau siūlytų iki 1,0 proc.). Tarpinstitucinio pasitarimo, įvykusio 2020 m. vasario 2 d., metu Lietuvos prekybos įmonių asociacija pateikė naują siūlymą MPĮNVD įstatymo ir NPPD įstatymo projektuose numatyti iki 0,5 proc. maksimalų baudos dydį nuo pirkėjo metinių pardavimo pajamų. To paties tarpinstitucinio pasitarimo metu Konkurencijos taryba, nesutikdama su tokiu Lietuvos prekybos įmonių asociacijos siūlymu, pateikė savo alternatyvų siūlymą – MPĮNVD įstatyme nustatyti pradinį baudos dydį 0,075 proc. ir maksimalų baudos dydį 1,0 proc. nuo didelę rinkos galią turinčios mažmeninės prekybos įmonės metinių pardavimo pajamų.

Siekiant įvykdyti tarpinstitucinio pasitarimo, įvykusio 2021-02-02 (protokolo Nr. 5), siūlymą Žemės ūkio ministerijai – įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, Finansų ministerijos ir Konkurencijos tarybos pateiktas pastabas, 2021 m. vasario 5 d. buvo suorganizuotas (nuotoliniu būdu) tarpinstitucinės darbo grupės (sudarytos žemės ūkio ministro 2019-06-13 įsakymu Nr. 3D-368) posėdis, kurio metu buvo apsvarstytas ir pirmiau minėtas Konkurencijos tarybos pasiūlymas, tačiau tarpinstitucinė darbo grupė nusprendė į šį Konkurencijos tarybos pasiūlymą neatsižvelgti. Taip pat buvo konstatuota, kad į Finansų ministerijos pastabas atsižvelgta visiškai, o į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas – atsižvelgta iš esmės.

Įstatymų projektai ir jų bendras aiškinamasis raštas patikslinti, atsižvelgiant į Vyriausybės pasitarimo, įvykusio 2021-02-24 (protokolo Nr. 13, 1 kl.), pavedimą Žemės ūkio ministerijai – *pakartotinai suderinti su Ekonomikos ir inovacijų ministerija įstatymų projektų nuostatas, susijusias su sankcijomis už vėluojančius atsiskaitymus su tiekėjais, patikslinti aiškinamąjį raštą pagal Finansų ministerijos pastabas ir patobulintą įstatymų projektų paketą pakartotinai pateikti Vyriausybei*. Siekiant tinkamai įvykdyti šį Vyriausybės pavedimą, NPPD įstatymo projekto 21 straipsnio 2 dalies nuostatos yra suderintos su MPĮNVD įstatymo projekto 13 straipsniu keičiamo įstatymo 12 straipsnio 3 dalies nuostatomis, taip pat patikslintas įstatymų projektų bendras aiškinamasis raštas, atsižvelgiant į Finansų ministerijos pakartotinai pateiktas pastabas. Patikslinti įstatymų projektai nuotoliniu būdu buvo apsvarstyti tarpinstitucinės darbo grupės posėdyje,

įvykusiame 2021 m. kovo 5 d. Taip pat patikslinti įstatymų projektai 2021 m. kovo 9 d. buvo aptarti kitos tarpinstitucinės darbo grupės posėdyje su socialiniais partneriais ir suinteresuotų asociacijų (*Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų, Lietuvos daržovių auginotojų asociacijos, Lietuvos žemės ūkio tarybos (jai atstovavo Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija), Lietuvos šiltnamių asociacijos, Lietuvos grūdų perdirbėjų asociacijos, Lietuvos mėsos perdirbėjų asociacijos, Lietuvos paukštinkystės asociacijos, Lietuvos pieno asociacijos „Pieno centras“, Lietuvos prekybos įmonių asociacijos ir kt.*) atstovais. Tarpinstitucinės darbo grupės posėdyje, įvykusiame 2021 m. kovo 16 d. nuotoliniu būdu, dar kartą buvo aptarti įstatymų projektai ir bendru sutarimu buvo nutarta patikslintus įstatymų projektus ir jų lydimočius dokumentus pakartotinai teikti Vyriausybei.

Žemės ūkio ministerija, vadovaudamasi Vyriausybės posėdžio, įvykusio 2021-03-31, protokoliniu sprendimu, ketina peržiūrėti viešosios įstaigos Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros vykdomas viešojo administravimo funkcijas ir, pasitelkusi kitas suinteresuotas ministerijas, parengti reikiamų teisės aktų pakeitimus, užtikrinančius, kad nuo 2022-07-01 šios įstaigos viešojo administravimo funkcijos būtų pavestos esančiai arba naujai biudžetinei įstaigai prie ministerijos.

Taip pat Žemės ūkio ministerija ketina šiuo klausimu Vyriausybės pasitarime ar posėdyje trumpai pristatyti savo planus siekdama, kad būtų priimtas Vyriausybės posėdžio protokolinis sprendimas, įpareigojantis Žemės ūkio ministeriją kartu su suinteresuotomis ministerijomis atlikti pirmiau minėtus darbus.

Įstatymų projektų rengėjai:

1) teikiamų įstatymų projektus rengė, svarstė ir derino Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 3D-368 (žemės ūkio ministro 2019 m. lapkričio 21 d. įsakymo Nr. 3D-640 redakcija) sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė;

2) NPPD įstatymo projekto tiesioginiai rengėjai yra Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Programinio, projektinio valdymo ir ekonominės analizės skyriaus vedėjas Evaldas Pranckevičius (tel. 8 686 07 056, el. p. Evaldas.Pranckevičius@zum.lt) ir šio skyriaus vyriausiasis specialistas Rimantas Kaušikas (tel. 8 655 03 236, el. p. Rimantas.Kausikas@zum.lt);

3) MPĮNVD įstatymo projekto tiesioginės rengėjos yra Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Verslo aplinkos departamento (direktorius Tomas Urban, tel. 8 706 64 867, el. p. Tomas.Urban@eimin.lt) Verslo politikos skyriaus vedėja Ieva Žaunierienė (tel. 8 706 64 607, el. p. Ieva.Zaunieriene@eimin.lt) ir šio skyriaus vyriausioji specialistė Inga Girdžiūnaitė (tel. 8 706 64 758, el. p. Inga.Girdziunaite@eimin.lt);

4) Atsiskaitymo įstatymo projekto tiesioginės rengėjos yra Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio sektoriaus finansų valdymo grupės (vadovė Regina Mininienė, tel. (8 5) 239 1341, el. p. Regina.Mininiene@zum.lt) patarėja Jolita Čičiurkienė (tel. (8 5) 239 1074, el. p. Jolita.Ciciurkiene@zum.lt) ir šios grupės vyriausioji specialistė Gražina Dobkevičienė (tel. (8 5) 239 1078, el. p. Grazina.Dobkeviciene@zum.lt);

5) ANK įstatymo projekto tiesioginė rengėja yra Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Programinio, projektinio valdymo ir ekonominės analizės skyriaus (vedėjas Evaldas Pranckevičius, tel. 8 686 07 056, el. p. Evaldas.Pranckevičius@zum.lt) vyriausioji specialistė Kristina Šimkutė (tel. 8 680 44 306, el. p. Kristina.Simkute@zum.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas, 24 lapai.

2. Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9³, 9⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 24 lapai.

3. Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 14 lapų.

4. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 5 lapai.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo, Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9³, 9⁴ straipsniais ir priedu įstatymo, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

6. Aiškinamasis raštas dėl įstatymų projektų, 37 lapai.

7. Direktyvos 2019/633/ES ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelė, 86 lapai.

8. Pažyma dėl didesnio poveikio teisės aktų projektų poveikio vertinimui rezultatų pateikimo, 13 lapų.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma dėl MPĮNVD įstatymo projekto, 4 lapai.

10. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita dėl NPPD įstatymo projekto įgyvendinimo, 2 lapai.

11. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita dėl MPĮNVD įstatymo projekto įgyvendinimo, 2 lapai.

12. NPPD įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 9 lapai.

13. MPĮNVD įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

14. Atsiskaitymo įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.

15. ANK įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.

16. Įstatymų projektų derinimo pažyma, 7 lapai.

17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.

18. Institucijų ir asocijuotų struktūrų pastabos (PDF formatu), 30 lapų.

Ministras

Kęstutis Navickas